

Тема уроку. Добре роби, добре й тобі буде.

Матеріал уроку. Михайло Слабошпицький «Хлопчик Валь».

Мета уроку. Учити бачити прекрасне у житті та дорожити ним. Формувати вміння голосом, інтонацією передавати настрої дійових осіб; вміння переказувати.

Розвивати читацькі компетентності, навички зв'язного мовлення.

Виховувати турботливе ставлення до природи, зокрема до «братів наших менших».

Обладнання. Записи на дошці, малюнки гномів, хлопчика, собаки; кольоровий папір, ножиці; люстерко, чарівна паличка, скринька, картки із завданням, картки з тестами.

Тип уроку. Комбінований.

ХІД УРОКУ

I. ОРГАНІЗАЦІЯ КЛАСУ

1. Привітання

2. Гра «Коли приходить доброта?»

- Добрий гном подарував нам скриньку з дарунками доброти (*вчитель дістає зі скриньки добрі очі, добру посмішку, добре слово*)

- Допоможіть оживити його дарунки:

Подивіться одне на одного добрими очима;

Посміхніться одне одному доброю посмішкою;

Скажіть одне одному добре слово.

II. МОВЛЕННЄВА РОЗМИНКА

1. Робота зі скоромовкою

Гноми в глибокому лісі жили.

Були схожі на гриби.

2. Робота із чистомовкою

На-на-на – до нас завітала гномів родина.

Ни-ни-ни – настрої різний мають вони.

Ти-ти-ти – ми будемо читати.

І настрої гномів інтонацією передавати.

III. ПЕРЕВІРКА ДОМАШНЬОГО ЗАВДАННЯ

1. Гра «Який гном розповідає?»

- Прочитайте текст із відповідною інтонацією. (*сумно, радісно, сердито, спокійно*).

IV. ПІДГОТОВКА ДО ВИВЧЕННЯ НОВОГО МАТЕРІАЛУ.

ПОВІДОМЛЕННЯ ТЕМИ І МЕТИ УРОКУ

- Послухайте текст про тварину. Впізнайте її, визначте, який це текст – науково-популярний чи художній.
«На думку вчених, усі породи цієї тварини, які є зараз на Землі, походять від свого дикого предка – вовка. 10, а може і 15 тисяч років тому, люди почали ловити вовчент. Спочатку для того, щоб з'їсти, коли підростуть. Поступово окремих вовчент залишали і приручали. Можливо тому, що людям сподобалися ці сильні, сміливі і розумні звірі. Завдяки доброму нюху, слуху і спритності ці приручені тварини допомагали людям полювати. Пройшли сотні років, і цих приручених вовків стали називати по-іншому, бо вони стали уже свійськими. Вони охороняли житло людей, стерегли посіви і стада, возили вантажі у снігах, служили на кордоні, були вірними і відданими друзями. Людиною виведено більше 300 порід цих тварин: великих і маленьких, волохатих і майже голих, мисливських, службових, кімнатних. І усі вони дарують нам те, що є найдорожчим у світі – свою дружбу і відданість, приносять нам багато радості. Хто ці тварини?»
- А сьогодні на уроці ми прочитаємо казку Михайла Слабошпицького про двох друзів-нерозлийвода: хлопчика і собаку.

V. ОПРАЦЮВАННЯ КАЗКИ М. СЛАБОШПИЦЬКОГО «ХЛОПЧИК ВАЛЬ»

1. Словникова робота

заповітніше

Най

кращий

ста

добріший

2. Читання казки мовчки з позначкою

(читаючи, учні позначають слова, значення яких з'ясовують після читання).

3. Перевірка розуміння прочитаного тексту у вигляді тестування

- 1) Яке найзаповітніше бажання було у хлопчика?
  - А) мати цікаву книжку
  - Б) мати розумного собаку
  - В) мати багато друзів.
- 2) Кого зустрів хлопчик у лісі?
  - А) собаку
  - Б) диких тварин
  - В) гнома-чарівника
- 3) Яким був собака, котрий з'явився перед хлопчиком?
  - А) великим і волохатим
  - Б) маленьким і волохатим
  - В) великим, чорним
- 4) Чому собака жив самотньо у лісі?
  - А) він любив бути самотнім
  - Б) утік від жорстокого хлопчика
  - В) заблудився і не міг повернутися до господаря
- 5) Як склалися стосунки між хлопчиком Валем і собакою?
  - А) вони стали грати у футбол
  - Б) вони інколи зустрічалися у дворі
  - В) вони стали друзі-нерозливовода
- 6) Що засуджується у казці?
  - А) неслухняність
  - Б) байдужість
  - В) жорстокість до тварин

Взаємоперевірка (обмінюються картками з сусідом по парті)

Відповіді: Б, В, А, Б, В, В.

4. Повторне читання казки «ланцюжком».

5. Аналіз змісту казки за запитаннями з елементами вибіркового читання

- Яким було найзаповітніше бажання у хлопчика?
- Кого зустрів хлопчик у лісі?
- Як Гном пояснив, для чого він живе?
- Прочитайте, як стали жити Валь і собака?

6. Повторне читання у різні способи

Читання «ланцюжком»

Читання «дощиком»

- Що хлопчик знав про собак?

Фізкультхвилинка

Нахилюся вперед, нахилюся назад.

І вправо, і вліво, щоб нічого не боліло.

Раз присіли, два присіли

І «ласкавинки» одне одному подарили.

VI. ОСМИСЛЕННЯ СПРИЙНЯТОГО МАТЕРІАЛУ

1. «Акваріум» (інтерактивна технологія)

I група:

- Чому собака жив самотньо у лісі?
- Зачитайте опис собаки.

II група:

- Як склалися стосунки між Валем і Собакою?
- Зачитайте опис хлопчика.

Вчитель після виступу кожної групи:

- Чи згодні ви з відповіддю групи?

2. Складання характеристики дійових осіб

(учитель прикріплює імена дійових осіб казки. Діти разом добирають із казки слова, що характеризують чи описують героїв, записують дібрані слова у відповідні колонки)

Хлопчик Валь

Маленький
Сіроокий
Читає книжки
Добрий
Чемний
Має добре серце

Собака

найстаріший
найдобріший
знає людську мову,
мову рослин і
тварин;
живе, щоб викону-
вати бажання

самотній
великий
волохатий
розумний
відданий друг

- Хто з дійових осіб вам сподобався найбільше?
- Чи є у казці негативна дійова особа?

3. Хвилинка фантазії

Гра «Чарівники»

(вирізати з кольорового паперу «добре серце», обираючи його відповідну форму і колір)

4. Визначення головної думки казки

- Що у цій казці автор схвалює, а що – засуджує?
- Яка головна думка твору?
- Чи можна цю казку назвати чарівною? Чому?

VII. ПІДСУМОК УРОКУ

1. Спостереження за мімікою. Гра «Маска»

- А зараз подивіться у люстерко і відтворіть на своєму обличчі «маску» доброї людини: радість, ніжність, здивування, задоволення.
- Яка «маска» вам сподобалася?

2. Гра «Чарівна паличка»

Вам випав шанс чарівником,
Над білим світом полетіти.

Які б ви добрі діла
Хотіли б там здійснити?

(Діти передають «чарівну паличку» і відповідають на запитання)

3. Оцінювання

4. Слово вчителя

- Своім твором М. Слабошпицький усім нам ще раз нагадав, що ми, люди, повинні турбуватися про своїх чотириногих друзів, любити їх. Це те, що ми можемо їм дати за їхню працю і відданість.
- І наш урок хочу завершити віршем:

**Сказав мудрець:
Живи, добро звершай!
Та нагород за це не вимагай.
Лише в добро і вищу правду віра
Людину відрізня від мавпи і від звіра.
Хай оживає істина стара:
Людина починається з добра!**

VIII. ДОМАШНЄ ЗАВДАННЯ

Тестування

- 1) Яке найзаповітніше бажання було у хлопчика?
  - А) мати цікаву книжку
  - Б) мати розумного собаку
  - В) мати багато друзів.
- 2) Кого зустрів хлопчик у лісі?
  - А) собаку
  - Б) диких тварин
  - В) гнома-чарівника
- 3) Яким був собака, котрий з'явився перед хлопчиком?
  - А) великим і волохатим
  - Б) маленьким і волохатим
  - В) великим, чорним
- 4) Чому собака жив самотньо у лісі?
  - А) він любив бути самотнім
  - Б) утік від жорстокого хлопчика
  - В) заблудився і не міг повернутися до господаря
- 5) Як склалися стосунки між хлопчиком Валем і собакою?
  - А) вони стали грати у футбол
  - Б) вони інколи зустрічалися у дворі
  - В) вони стали друзі-нерозлийвода
- 6) Що засуджується у казці?
  - А) неслухняність
  - Б) байдужість
  - В) жорстокість до тварин

I ГРУПА:

- **Чому собака жив самотньо в лісі?**
- **Зачитайте опис собаки**

II ГРУПА:

- **Як склалися стосунки між Валем і Собакою?**
- **Зачитайте опис хлопчика.**

